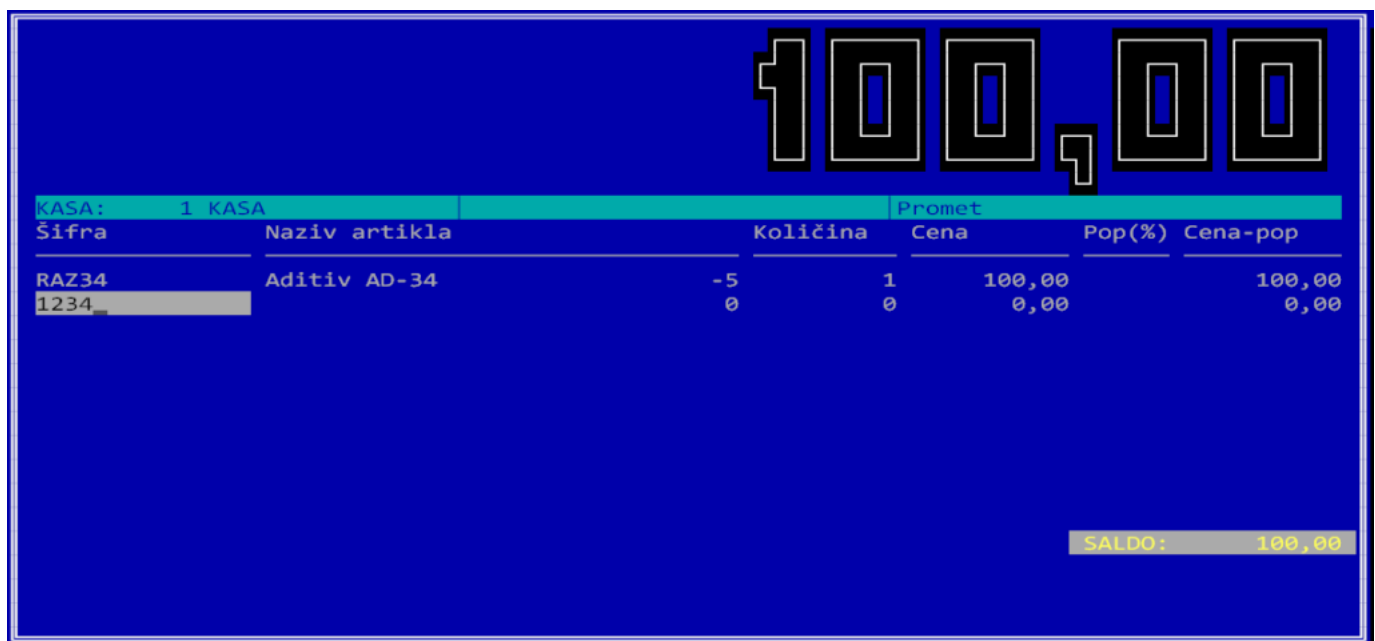

E-fiskalizacija - najčešća pitanja

1. Kako da unesem račun u novoj kasi?

Novi račun unosite tako što pritisnete taster Space ili jednostavno počnete da kucate šifru novog artikla. Sam unos stavki je identičan radu na staroj kasi. Kada završite sa unosom željenih artikala, idete na naplatu tako što pritisnete taster **F9**, gde se eventualno unosi popust i tipovi plaćanja. Kada potvrdite sve podatke (**Enter** do kraja) račun se šalje u PFR da bi se fiskalizovao. Po završetku fiskalizacije račun se štampa na štampaču. U spisku urađenih računa ovi računi dobijaju oznaku **[PP]** što označava Prodaja Promet.

KASA: 1 KASA		Promet				
Šifra	Naziv artikla	Količina	Cena	Pop(%)	Cena-pop	
RAZ34	Aditiv AD-34	-5	1	100,00	100,00	
1234		0	0	0,00	0,00	
						SALDO: 100,00

2. Kako da probam rad u kasi?

Rad u kasi možete probati tako što unesete poseban tip dokumenta "Obuka". On se unosi i fiskalizuje kao običan fiskalni račun, ali ne utiče na stanje zaliha niti PDV. U toku unosa računa komandom **F8** izaberete tip dokumenta Obuka. Račun završavate kao i obično komandom **F9**. Račun se fiskalizuje i štampa, ali je na njemu jasno napisano da nije u pitanju fiskalni račun:

==OVO NIJE FISKALNI RAČUN==

101835969
Wings
Wings
Nikolaja Gogolja 1
Beograd

Kasir: Petar P.

ESIR broj: 738/1.0

=====Obuka PRODAJA=====

Artikl:	Naziv	Jed. cena	Kol.	Ukupno
	Aditiv AD-34 kom (Z)	100,00	1,00	100,00
	Aditiv AD-34 kom (Z)	100,00	1,00	100,00
Ukupan iznos:				200,00
Za uplatu:				200,00
Uplaćeno- Gotovina:				200,00

OVO NIJE FISKALNI RAČUN

Oznaka	Ime	Stopa	Porez
Z	VAT	19%	31,93
Ukupan iznos poreza:			31,93

PFR vreme: 02.05.2022 23:52:22
PFR broj: NJKKR9YF-NJKKR9YF-7335
Brojač računa: 131/7335OP

==OVO NIJE FISKALNI RAČUN==

3. Kako da napravim račun za pravno lice?

Račun za pravno lice pravite na isti način kao i običan račun, samo što **pre** zaključenja računa morate komandom **F4** uneti podatke na kupcu:

```

Kupac.....: 19.DECEMBAR D.O.O. PRIJEPOLJE
Adresa.....: Rada Drobnjaka bb
Mesto.....: Prijepolje

Kupac ID.....: 10:100808057
Opciono polje:
Knjiž.u kart.: [x]
Rok plaćanja.: dana: 0 datum: 25.04.22
Napomena.....:
Veza st.račun: . .

```

U polje "Kupac ID" će automatski biti povučen PIB kupca, ispred kojeg ide oznaka 10: koja označava da se radi o PIB-u (ukoliko se radi o budžetskom kupcu koji ima unet JBBK, onda će biti povučeni PIB i JBBK, a oznaka će biti 12, npr. 12:101552160:00578).

“Opciono polje” se koristi kada se radi prodaja koja je oslobođena poreza, ovde ga možete preskočiti.

“Knjiž.u kart.” služi da se označi da li će prodaja da se evidentira na karticu kupca ili neće. U slučaju da kupac plaća (ili je već platio) virmanski, tj. uplatom na tekući račun, onda ova opcija treba da bude uključena. Ukoliko je u pitanju neki drugi tip plaćanja (npr. kartica ili gotovina), onda se ova opcija isključuje. Ostala polja možete preskočiti. Sledeći korak je evidencija naplate i fiskalizacija komandom **F9**. Dobija se fiskalni račun na kome je označen ID kupca:

=====FISKALNI RAČUN=====

101835969
Wings
Wings
Nikolaja Gogolja 1
Beograd

Kasin: Petar P.

ID kupca: 10:101702842
ESIR broj: 738/1.0

=====Promet PRODAJA=====

Artikli:

Naziv	Jed. cena	Kol.	Ukupno
Aditiv AD-34 kom (Z)	100,00	1,00	100,00
Ukupan iznos:			100,00
Za uplatu:			100,00
Uplaćeno- Gotovina:			100,00

Oznaka	Ime	Stopa	Porez
У	VAT	10%	15,07

Ovakav račun nema naziv kupca i druge podatke, ali je potpuno validan i koristi se kao PDV račun. **VAŽNO:** kada izdate fiskalni račun, ne smete za istu prodaju izdavati i običan račun koji ima PDV elemente! Možete izdati račun, ali na njemu mora pisati broj fiskalnog računa i on ne sme sadržati fiskalne elemente poput osnovice za PDV, PDV i sl.

4. Kako da napravim račun sa oslobođenjem PDV (diplomatska i konzularna predstavništva, itd.)?

Prvo se normalno unesu stavke računa. Zatim se bira kupac komandom F4, kao u slučaju pravnog lica. U polje “Kupac ID” treba da unesete broj iz dokumenta kupca, sa odgovarajućom oznakom na početku, npr.:

30: Broj pasoša stranog fizičkog lica

31: Broj diplomatske legitimacije/LK diplomata

35: Poreski ID iz strane države (TIN)

Takođe, u “Opciono polje” morate da unesete broj dokumenta sa odgovarajućom oznakom na početku, npr.:

20: Broj SNPDV

21: Broj LNPDV

Najvažniji korak je umanjeње PDV-a: pritisnite **ALT+F9**, posle čega se pojavi prozor sa kontrolnim pitanjem: "Da li sigurno želite prodaju oslobođenu PDV". Izaberite DA – tako se sve cene umanjuju za PDV. Zatim se dobija klasična forma za zaključenje računa gde unos. Dobićete fiskalni račun umanjen za PDV:

Beograd			
			Kasir: Petar P.

ID kupca:	30:12345678		
Opciono polje kupca:	20:33445566		
ESIR broj:	738/1.0		
=====Promet PRODAJA=====			
Artikli:			
Naziv	Jed. cena	Kol.	Ukupno
Aditiv AD-34 kom (N)			
	84,03	1,00	84,03

Ukupan iznos:			84,03
Za uplatu:			84,03
Uplaćeno- Gotovina:			84,03
Oznaka	Ime	Stopa	Porez
N	N-TAX	0%	0,00

Ukupan iznos poreza:			0,00
=====			
PFR vreme:		03.05.2022 00:14:36	
PFR broj:		NJKKR9YF-NJKKR9YF-7339	
Brojač računa:		4773/7339PP	

Uslov za komandu **ALT+F9** jeste da je u porezima otvorena stopa sa stopom 0 i tarifom G, pri čemu je za taj porez uključena opcija "oslobođeno PDV". Ukoliko ona nije otvorena, program ispisuje upozorenje i ne dozvoljava nastavak rada.

Ukoliko koristite fiskalizaciju faktura, koristite ovo uputstvo.

5. Da li svakog kupca koji traži račun sa identifikacijom moram da čuvam u svojoj evidenciji?

Ne morate. Ako vam kupac traži račun sa identifikacijom (na primer, pravno ili fizičko lice) možete na komandi F4 izabrati nekog fiktivnog kupca (na primer FIZIČKO LICE ili PRAVNO LICE npr.), a onda samo u polje za identifikaciju upišite njegovu identifikaciju. Kupac dobija fiskalni račun sa svojom identifikacijom, ali se ne upisuje kao kupac u vašu bazu.

6. Da li mogu da evidentiram prodaju na kupca, ali bez identifikacije na fiskalnom računu?

Možete. Normalno izaberite kupca, ali u polje za identifikaciju stavite "-". Tako će se prodaja kupcu upisati u kartice, ali se izdaje običan fiskalni račun bez identifikacije.

7. Kako da na već fiskalizovan račun dodam kupca?

Ovo više nije moguće, kupac se može birati isključivo pre fiskalizacije računa.

8. Kako da storniram pogrešno unet promet?

Za storniranje pogrešno unetog prometa morate kreirati poseban račun Promet Refundacija. Prvo se komandom **F8** izabere vrsta računa Promet Refundacija:

0: Promet	Refundacija
1: Predračun	Refundacija
2: Kopija	Refundacija
3: Obuka	Refundacija
4: Avans	Refundacija

Zatim komandom **F6** vezujete tekuću račun za originalni. Dobija se spisak svih izdatih računa iz koga treba da izaberete račun koji stornirate:

Dokum	Ref	INT.BROJ	TR	BR.RAČ	BROJAČ	IZNOS	DATUM	VREME
Promet		294	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6284	3969/6284P	123,00	30.04.22	02:36:23
Promet		295	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6285	3970/6285P	100,00	30.04.22	02:42:47
Promet		296	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6286	3971/6286P	100,00	30.04.22	02:44:45
Promet		297	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6968	4459/6968P	100,00	01.05.22	23:18:44
Promet		298	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6969	4460/6969P	100,00	01.05.22	23:18:59
Promet		299	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6971	4462/6971P	100,00	02.05.22	00:45:23
Promet		300	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6972	4463/6972P	100,00	02.05.22	01:52:58
Promet		301	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6973	4464/6973P	100,00	02.05.22	01:59:06
Promet		302	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6974	4465/6974P	3.640,00	02.05.22	02:08:48
Promet		303	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6975	4466/6975P	100,00	02.05.22	02:13:43
Promet		304	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6976	4467/6976P	100,00	02.05.22	02:13:54
Promet		305	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6977	4468/6977P	100,00	02.05.22	02:14:13
Promet		306	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6978	4469/6978P	100,00	02.05.22	02:16:59
Promet		307	PP	NJKKR9YF-NJKKR9YF-6979	4470/6979P	100,00	02.05.22	02:40:58

Za traženje računa možete koristiti komandu **SHIFT+F7** koja omogućava nalaženja računa na osnovu broja (možete uneti i samo zadnji deo računa). Kada izaberete račun (**Enter**), dobijate meni:

Samo poveži dokument
Poveži i iskopiraj stavke
Samo iskopiraj stavke
Odustani

Birate drugu opciju "Poveži i iskopiraj stavke", posle čega program kopira sve stavke iz originalnog računa. Sada komandom **F4** zadajete podatke o kupcu - u ovom slučaju treba izabrati vašu firmu i uneti kao identifikator vaš PIB. Posle toga se račun normalno zaključuje komandom **F9**. **VAŽNO:** sve količine se u svim dokumentima kucaju u plusu, nebitno da li je u pitanju storno ili promet.

```

=====FISKALNI RAČUN=====

101835969
Wings
Wings
Nikolaja Gogolja 1
Beograd

Kasin: Petar P.
Ref. broj:      NJKKR9YF-NJKKR9YF-7339
Ref. vreme:    2022-05-03T00:14:36.31629
-----
ID kupca:      30:12345678
ESIR broj:     738/1.0
=====Promet REFUNDACIJA=====
Artikli
-----
Naziv          Jed. cena   Kol.      Ukupno
Aditiv AD-34 kom (Z)
                100,00    1,00     -100,00
-----
Ukupan iznos:                100,00
Za uplatu:                   100,00
Uplaćeno- Gotovina:         100,00
Oznaka      Ime      Stopa      Porez
Ž           VAT      19%      15,97
-----
Ukupan iznos poreza:         15,97
=====

```

9. Kako da uradim povraćaj kupcu?

Prvi korak je da uradite refundaciju računa, kao što je opisano u prethodnoj tački: izaberete Promet refundacija komandom **F8**, vežete se za originalni dokument komandom **F6** i tako dobijate sve stavke sa originalnog računa. Sada možete komandom **F3** da izbrišete sve stavke koje kupac ne vraća – na računu treba da ostanu samo stavke koje kupac vraća. Zatim se komandom **F4** unose podaci za kupca – treba izabrati kupca i obavezno uneti podatak o njegovoj identifikaciji. Identifikacija se unosi na osnovu propisanog šifarnika. Na primer, za domaće pravno lice se unosi PIB sa prefiksom 10: za domaće fizičko lice 20:<broj LK> itd. Program će vas upozoriti ako ste uneli pogrešan format ovog podatka. Na kraju se račun refundacije zaključuje komandom **F9**.

Zatim se izdaje račun Kopija Refundacija koji se referiše na Promet refundaciju. Postupak je sličan kao za refundaciju:

- izabere se dokument Kopija Refundacija komandom **F8**
- Komandom **F6** se bira prethodno urađeni dokument Prodaja refundacija i kopiraju se sve stavke sa nje
- Podaci o kupcu su iskopirani, nema potrebe da se ponovo unose
- Komandom **F9** se zaključuje račun i tako kreirate račun Kopija refundacije.

Kupac taj račun potpisuje i on se čuva kao dokaz da je vraćen novac:

==OVO NIJE FISKALNI RAČUN==

101835969
Wings
Wings
Nikolaja Gogolja 1
Beograd

Kasin: Petar P.

Ref. broj: NJKKR9YF-NJKKR9YF-7340
Ref. vreme: 2022-05-03T01:44:32.25944

ID kupca: 30:12345678
ESIR broj: 738/1.0

====Kopija REFUNDACIJA=====

Artikli:

Naziv	Jed. cena	Kol.	Ukupno
Aditiv AD-34 kom (Z)	100,00	1,00	-100,00

Ukupan iznos: 100,00
Za uplatu: 100,00
Upłaćeno- Gotovina: 100,00

OVO NIJE FISKALNI RAČUN

Oznaka	Ime	Stopa	Porez
Ž	VAT	19%	15,97

Ukupan iznos poreza: 15,97

PFR vreme: 03.05.2022 01:49:06
PFR broj: NJKKR9YF-NJKKR9YF-7341
Brojač računa: 469/7341KR

Potpis kupca: _____

==OVO NIJE FISKALNI RAČUN==

10. Kako da uradim povraćaj po računu koji je izdat pre nove fiskalizacije?

U ovom slučaju se ne bira originalni dokument komandom F6, nego se u komandi **F4** kod zadavanja kupca upisuje broj starog fiskalnog isečka u posebnom formatu:

XXXXXXXX-IBFM-BI

Na primer, ovaj broj može biti XXXXXXXX-AB123456-159. Taj podatak se unosi kod komande F4 u polje Veza st.račun:

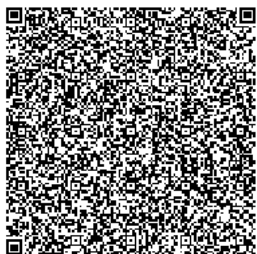
```
Kupac.....: [SERVIS STANIŠ]
Adresa.....: Slavonskih brigada 6
Mesto.....: [11000 Beograd]

Kupac ID.....: 10:101817512
Opciono polje:
Knjiž.u kart.: [ ]
Rok plaćanja.: dana: 0 datum: 03.05.22
Napomena.....:
Veza st.račun: 15.01.22 XXXXXXXX-AB123450-21474
```

Zatim se zaključuje refundacija komandom **F9**, a posle toga pravi kopija refundacije na prethodno opisan način.

11. Zašto QR kodovi na računima ne mogu da se pročitaju?

QR kodovi sadrže link na portal PU i za svaki račun daju podatke o tom računu. Čitljivost QR koda je obavezna. Njihova čitljivost najviše zavisi od kvaliteta štampe. Zato je obavezno da podesite svoj štampač tako da daje najkvalitetniji otisak. To podešavanje se razlikuje kod svakog modela, pa morate konsultovati uputstvo ili dobavljača. Obično je potrebno da isključite brzu štampu, ekonomski mod, uključite jači otisak ili povećate intenzitet štampe i slično. Često nastaje problem i zbog lošeg kvaliteta papira.

12. Zašto se fiskalizovani računi ne pojavljuju na portalu PU?

Fiskalizovani računi se ne vide odmah na portalu, već posle nekog perioda. Ako je račun fiskalizovan, sasvim sigurno će se pojaviti na portalu sledećeg dana. Dodatno kašnjenje se javlja ako koristite LPFR.

13. Račun se ne štampa dobro, pomeren je u stranu i deo teksta nije vidljiv.

Za početak, proverite da li papir dobro namešten. Ako i to ne reši problem, probajte da nabavite novi drajver za štampač.

14. Štampač pre/posle svakog računa izbacuje praznu traku.

Ovo se dešava kad se za štampač koristi pogrešan drajver, proverite sa dobavljačem.

15. Da li moram i dalje da zaključujem smenu i štampan dnevni izveštaj?

Dnevni i mesečni izveštaj više nisu obavezni. Ipak, treba zaključivati kasu komandom **F10**. Tada se dobija izveštaj sa specifikacijom svih izdatih računa. Specifikaciju možete u bilo kom trenutku dobiti komandom **SHIFT+F10**

16. Koji računar mi je potreban za novu fiskalizaciju?

Nova fiskalizacija koristi nove protokole koji nisu postojali na starijim operativnim sistemima (Windows Xp, 7, 8, Server 2006...). Mada je u nekim slučajevima moguće koristiti i ove starije operativne sisteme, obično to zahteva previše truda. Zato vam savetujemo da što pre pređete na novije sisteme: Windows 10/11 na radnim stanicama i Windows Server 2012 R2 ili noviji na serverima.

17. Zašto mi brojevi fiskalnih računa preskaču neke vrednosti?

Brojevi fiskalnih računa su oblika: **7AF4D923-E3B30A31-234**. Prvi string je identifikator vašeg bezbednosnog elementa (BE), kartice ili digitalnog sertifikata i on se ne menja ako koristite jedan BE. Drugi string je identifikator BE od PFR-a. Ako koristite L-PFR, oba stringa će biti jednaka jer je BE kartica identifikacija i vaša i PFR-a. Na primer, račun izdat preko L-PFR može biti: **7AF4D923-7AF4D923-234**. Ali, ako koristite V-PFR, nema jedinstvenog BE za PFR kome pristupate, nego se on posle nekog vremena menja. Taj PFR vraća redni broj i ukupan broj računa koje ste njemu poslali, što se neće poklopiti sa prethodnim brojem. Na primer:

LX2WB9GH-W6UBPZ00-213	200/213PP
LX2WB9GH-W6UBPZ00-214	201/214PP
LX2WB9GH-W6UBPZ00-215	202/215PP
LX2WB9GH-W6UBPZ00-216	203/216PP
LX2WB9GH-W6UBPZ00-217	204/217PP
LX2WB9GH-W6UBPZ00-218	205/218PP
LX2WB9GH-W6UBPZ00-219	206/219PP
LX2WB9GH-R7WS5M00-156	145/156PP
LX2WB9GH-R7WS5M00-157	146/157PP
LX2WB9GH-R7WS5M00-158	147/158PP
LX2WB9GH-R7WS5M00-159	148/159PP
LX2WB9GH-R7WS5M00-160	149/160PP
LX2WB9GH-R7WS5M00-161	150/161PP
LX2WB9GH-R7WS5M00-162	151/162PP
LX2WB9GH-R7WS5M00-163	152/163PP

18. Kako da unesem depozit u kasu?

Nova fiskalizacija ne podržava upisivanje depozita u kasi. Potrebno je samo da donesete odluku o visini depozita:

<https://www.neobiltan.com/obezbedjivanje-depozita-za-potrebe-vracanja-kusura-na-pocetku-radnog-dana/>

19. Kako se prikazuju avansi u dnevnom i periodičnom izveštaju?

Avansi se u izveštajima prikazuju posebno. Novac primljen za avans se prikazuje kao primljen novac i ulazi u pazar. Međutim kod refundacije avans postoje dva slučaja:

- Avans se stornira i novac se vraća kupcu. Tada se avans refundacija prikazuje ovako i pazar se umanjuje za vraćeni iznos:

Izveštaj o prodaji								
TR	RAČUN	DATUM	VREME	IZNOS	POP%	POPUST	IZNOS-POP	PLAĆENO
AP	0000001028	07.10.22	02:39:01	119,00	0,00	0,00	119,00	119,00
AR	0000001029	07.10.22	02:39:12	-119,00	0,00	0,00	-119,00	-119,00
				0,00		0,00	0,00	0,00
TIPOVI RAČUNA:								

- Kreira se konačni račun i kao deo toga se radi i refundacija avansa. Tada se refundacija prikazuje ovako:

Izveštaj o prodaji								
TR	RAČUN	DATUM	VREME	IZNOS	POP%	POPUST	IZNOS-POP	PLAĆENO
AP	0000001031	07.10.22	02:39:44	119,00	0,00	0,00	119,00	119,00
AR	0000001032	07.10.22	02:40:03	-119,00	0,00	0,00	-119,00	
PP	0000001033	07.10.22	02:40:06	119,00	0,00	0,00	119,00	
				119,00		0,00	119,00	119,00

Ovoga puta se novac ne vraća kupcu, pa se u koloni PLAĆENO i ne prikazuje. Takođe se konačni iznos na prometu prodaji umanjuje za iznos avansa.

Pitanja u vezi avansa možete naći ovde.

20. Šta su to fiskalni procesori?

Fiskalni procesori su programi koji fiskalizuju maloprodajne račune i onda ih šalju na server PU. Postoje "virtuelni" (V-PFR) i "lokalni" (L-PFR) procesor fiskalnih računa. **Ovde je objašnjenje šta su V-PFR i L-PFR.**

21. Kako da fiskalizujem račun bez naknade?

Za fiskalizaciju prometa bez naknade prvo se mora definisati poseban tip plaćanja. Izebere se opcija Maloprodaja/Tipovi pazara i tu se komandom F2 otvori novi tip plaćanja:

```

Opis pazara...: BEZ NAK.
Tip pazara...: BezN
Fiskalna ozn.: 0-Ostala bezg.plać.
Konto.....:
Auto razduž...: ( )
Blagajna.....: -
  
```

Za opis se može uneti bilo koji naziv po vašim potrebama, ali je neophodno da za tip pazara izaberete opciju **BezN**, a za fiskalnu oznaku birate 0-Ostala bezgotovinska plaćanja. Kada se unese ovakav tip plaćanja, sada je dovoljno da prilikom fiskalizacije izaberete ovaj način plaćanja i račun koji se fiskalizuje imaće ispred svakog artikla oznaku **00**: koja označava promet bez naknade.

=====Promet PRODAJA=====			
Artikli:			
Naziv	Jed. cena	Kol.	Ukupno
00: RAZ34 Adiviv AD-34 kom (Z)	200,00	1,00	200,00
Ukupan iznos:			200,00
Za uplatu:			200,00
Uplaćeno - Ostala bezg.plać.:			200,00
Oznaka	Ime	Stopa	Porez
Ž	VAT	19%	31,93
Ukupan iznos poreza:			31,93
PFR vreme:	20.02.2023 17:38:25		
PFR broj:	VWBYVJV-Dt10v1o0-2525		
Brojač računa:	1404/2525PP		